జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్

శ్రీ ముళ్లపూడి వెంకటరమణ

'రామకుమారీ మీ యిళ్ల ఉందా
రత్నకుమారీ మీ యిళ్ల ఉందా
పేరుపేరులతల్లి మీ యిళ్ల ఉందా
పెద్దప్ప దొరసాని మీ యిళ్ల ఉందా'

అంటూ ఇంటింటా తొంగిచూస్తూ ఇల్లాళ్ళను అడుగ సాగింది నరసమ్మ.

"మా యిళ్ళ లేదమ్మ మా యిళ్ళ లేదు" అన్నారు ఇల్లాళ్ళంతా అలవాటు ప్రకారం.

"ఇల్లిల్లు తిరిగేటి పిల్లలకోడి
అల్లదుగో చూడవే, తెల్లవారేను
మేలుకో మేలుకో ఓసుందరమ్మా!
మేలుకోవే ఇంక బంగారు బొమ్మ.

అన్నాడు అప్పుడే నిద్రమేలుకుంటున్న చక్రవర్తి.

చక్రవర్తి కవిత్వం చెబుతాడంటే సుందరమ్మకి చాలా భయం. చటుక్కున నిద్రలేచి, శ్రీరామ చుట్టకుని, కుంపటి రాజేసి, కాఫీ పొడికోసం పొరుగింటికి అప్పుకి బయలుదేరింది. పొరుగింటి పిన్నిగారు ఎదురింటి జానకమ్మదగ్గిర వాళ్ళ 'నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పుడు' పంచదార అప్పుపట్టు కొచ్చింది. జానకమ్మ పంతులమ్మ - సుందరమ్మభర్త పనిచేసే బడిలోనే ఉద్యోగం. అందుకని సుందరమ్మ సాధారణంగా అక్కడ అప్పడగదు. ఆ మాటకొస్తే సుందరమ్మ పక్కింటి పిన్నిగారినితప్ప ఇంకెవరినీ అప్పు అడగదు. ఇద్దరివీ ఖరీదైన కోరికలు కాబట్టి స్నేహానికీ కయ్యానికి ఆవిడే తగును.

తాత్కాలికంగావచ్చిన కొన్ని ఇబ్బందులవల్లా, ఇంతకన్న పెద్ద ఇల్లు దొరకకా తనూ, పక్కింటి పిన్నిగారూ ఈ మధ్యతరగతివాళ్ళ కొలనీలో వసవాసం చేస్తున్నారు.

తనకి సరికొత్త జాగ్వారుకారు కొనాలని అభిలాష. పిన్నిగారికి, ఒక మేడ, ప్రస్తుతాని కొక్కటి నాలని ఉంది. తాపీగా ఒకటి కట్టించుకోవాలని సంకల్పం. అందులో టెలిఫోను, రేడియో, బొచ్చుకుక్క— అవీ ఉంటాయి. అప్పుడే ఆవిడ టెలిఫోను, రేడియోలు పెట్టే బల్లలమీద వేసే గుడ్డలు కొనేసి, వాటికి చక్కగా ఎంబ్రాయిడరీ వేసింది. కొనబోయే బొచ్చుకుక్కకి ముచ్చటైన పటకా, గొలుసు కొని అట్టే పెట్టుకుంది. సుందరమ్మ పెద్దపెద్ద కారుల్లో వెళ్ళినప్పుడు ఎలా ప్రవర్తించాలో చూచి, చదివి తెలుసుకుంది. డ్రైవరువచ్చి తలుపు తీసేదాకా దిగకుండా ఉండడం, దిగినపుడు ముందర ఓకాలు వయ్యారంగా నేలమీద మోపడం, మోపినప్పుడు కాలి అడుగోడు పూర్తిగా తొడుక్కుని ఉండకుండా, బొటనవేలికి సుతారంగా తగిలించి అరికాలుకీ, జోడు ఉపరితలానికీ మధ్య కనీసం 60 డిగ్రీల కోణం ఉండేటట్లు చూసుకోవడం, దిగి తలుపు వేసినపుడు చీరచెంగు ఆ సందులో పడేటట్లు వదలి, ఆపైన, ముద్దుగా ముచ్చటగా సన్నంగా చక్కగా, 'ఓ' అని ఇంగ్లీషులో ఆశ్చర్యపడి, నాజూకైన బేజారు నటించడం మొదలైన కార్యకలాపాలన్నీ సినిమాలకు వెళ్లినప్పుడు టాక్సీలలో ఎక్కి దిగి నేర్చుకుంది అందమైన సుందరమ్మ.

"పిన్నిగారూ నిన్న ఎంత చక్కటి కారు చూశాననుకున్నారు. పెద్ద కారు. నల్లటి కారు. నా హైదరాబాద్ చీరంత నల్లటిది" అంది సుందరమ్మ.

"ఏదీ! నువ్వుచెప్పేది రోజూ పదిన్నరకి మన వీధిమీదుగా వెళ్లేదేనా?...మా ఆఫీసరుగారి మేడ దగ్గర చూశాను. అన్నట్టు నువ్వు వాళ్లి కొత్తమేడ చూశావా. అచ్చు, నేను అనుకుంటున్న మేడే అనుకో. నాప్లాను కాపీకొట్టారా అనిపించింది. ఎటొచ్చి ప్రహారీగోడ బాగా పొట్టిదనుకో..." అంది పిన్నిగారు.

తపోవనాల పడుకున్న చక్రవర్తి వింటున్నాడు కబుర్లన్నీ. ఈ పురాణ కాలక్షేపం ప్రారంభం అయితే భోజనం వేళకి కాఫీ, నిద్రవేళకి భోజనం తెయులుతాయని తెలుసు. "సుందరీ" అని కేక వేశాడు మొండిగా.

"అన్నట్టు పిన్నిగారు, కాఫీపొడుం నిండుకుంది కాని..."

"అక్కటే లేదనుకుంటానమ్మా" అంది పిన్నిగారు మొహం ముడుచుకోడానికి ఉపక్రమిస్తూ.

సుందరమ్మ నాలిక కరచుకుంది చేసిన పొరపాటుకి.

"ఎంతో వద్దు—ఈపూటకే, మీ నాగపూరు కప్పులో నాగపూరు కప్పుడు చాలు" అంది.

మేడకొనేసినంత పనయింది పిన్నిగారి ప్రాణానికి. "దానికేం భాగ్యం. మహారాజులా పట్టిగళ్లు" అంది ఆదరంతో.

సుందరమ్మ వెళ్ళగానే నరసమ్మగారు వచ్చి పిన్నిగారిని పలకరించింది. "మా చిన్నపిల్లగినా మీ యింటో ఆడుకుంటోంగా వదినా?" అంది ఆప్యాయంగా. "లేదండీ" అంది పిన్నిగారు కాస్త ముభావంగా.

"ఏమోనమ్మా. అస్తమానూ అత్తయ్య త్తయ్యంటు ఊహూ ఇదౌతూ ఉంటుంది. మీ యిల్లు కాస్త విశాలంకనూ. దాని ప్రాణానికి హాయిగా ఉంటుంది" అంది నరసమ్మగారు.

"ఏ మిల్లు వెస్తురూ వదినా. మాకు మహా ఇరకాటంగా ఉంది. పెద్దకొంపకోసం దేవుళ్లాడుతున్న కొద్దీ దూరం అయిపోతోంది."

"జో గాని వదినా, మీయింట ఒక అర్థశేరు బియ్యం ఉంటే ఇద్దురూ, ఆనక పంపించేస్తాను... ఉంటేనే సుమండీ" అంది నరసమ్మగారు కాస్త గొంతుక మార్చి.

"అదేమిటమ్మా! లేకపోతే ఇచ్చేదేముంది. అయినా మాయింట ఇటువంటివాటికి లోటుండదమ్మా..."

"మరేం లే దొదినా. ఈ తోటలో ఇప్పటికి ఎనిమిది ఇళ్ళలో అడిగాను. అందరిళ్ళలోనూ బియ్యం నిండుకున్నాయట... అప్పులు కాబట్టి మీతో చెబుతున్నాను సుమండీ" అంది నరసమ్మ.

"పోన్లే ఎవరిపాపం వాళ్ళదే. అర్ధశేరుకాదు; ఇంకో పావుశేరు కూడా పట్టుకెళ్లు......చేట తెచ్చావా చెంగులో పొయ్యనా?"

"మీ కలకత్తా వెంబ గిన్నిలో పోసివ్వండి" అంది నరసమ్మ.

బియ్యంతో పాటు కాసిని వంకాయలు, ఓ గుమ్మడికాయబద్ద కూడా ఇచ్చి పంపింది పిన్నిగారు.

నరసమ్మగారు ఇంటికెళ్లి తలుపు గొళ్లెం తీసే వరకు, ఇంట్లోని నలుగురు పిల్లలూ బిలబిల లాడుతూ బయటకొచ్చారు. అమ్మా అన్నమే అప్పచ్చే, కానీయే వోణీయే అంటూ.

నరసమ్మగారు అలవాటు ప్రకారం నలుగురికీ వీపులమీద నాలుగుగెల్లు ఎనిమిదీ వడ్డించి, అవతలకి పొమ్మంది.

ఐదు నిముషాలలో ఆ తోటలోని పదకొండు ఇళ్ళలో ఉన్న యావన్మందీ, నరసమ్మగారి పిల్లల గోల విని తెల్లవారిందని తెలుసుకుని లేచారు......

కొన్ని వేల సంవత్సరాలక్రితం ఆ తోటలో జనాన్ని ఇప్పటికి మల్లె నరసమ్మగారి పిల్లలు కాక, కాకులు, కోళ్లు ముచ్చటగా మేలు కొలిపేవి.

అప్పట్లో, కణ్వుడు, విశ్వామిత్రుడు, వశిష్ఠుడు మొదలైన ఋషులకోవకి చెందిన గొప్ప ఋషి కూతురు ఒకసారి బొమ్మల పెళ్లిళ్లు చేసింది. ఆశ్రమ సీమలోని ఋషులు, వారి శిష్యులూ యావన్మందీ ఆ పెళ్లి వైభవంగా జరపడంకోసం నిజంగానే విడిది కట్టారు. తోట మధ్యన ఒక పెద్ద కుటీరం నిర్మించారు పెళ్ళికి.. దానికి ఎడా పెడా నాలుగేసి పర్ణశాలలు, వెనక వైపు రెండు శాలలూ కట్టారు. విడిదికోసం. కొంత కాలానికి క్రీస్తుశకం, దరిమిలా ఇరవయో శతాబ్దం వచ్చేశాయి.

నాగరికత పెరిగాక, అక్కడ ఊరు వెలిసింది. ఆ శాలలు కొన్న యజమాని, వాటి ఆకులు తీయించి, పాత పెంకులు, రేకు ముక్కలూ వేయించాడు. పై కప్పుగా, స్తంభాలూ తడకలు తీసి, ఇటికలూ మట్టీ వేసి గోడలు లేపాడు. మధ్యపాక పీకి డాబా వేయించాడు. పైన గది వేసాడు.

ఆ పర్ణశాలావళి యజమానులు మారినా శాలీలు మారలేదు. చుట్టూవున్న గదిన్నర వాటాలలో పడేసి

రూపాయల అద్దెయిచ్చే చిన్నకుటుంబాలున్నాయి. మధ్య ఇల్లు రెండుభాగాలు. ఒక వాటాలో 'పెద్ద మనిషి గారూ' ఆయన కుటుంబం ఉన్నారు.

రెండోదాంట్లో 'సుబ్బారావుగారి మామ గారు' కూతురూ, కూతురు మొగుడు సుబ్బారావూ ఉంటున్నారు చుట్టూవున్న గదిన్నర వాటాలలో చక్రవర్తీ సుందరమ్మలవంటి చిలకా గోరువంకల దగ్గర్నించి, చక్రవర్తి కవిత్వానికి గురి అయిన "పిల్లల కోడి" నరసమ్మగారి వరకూ రకరకాల కుటుంబాలు ఉన్నాయి.

వీటిలో ఏతరగతి క్రిందకూ రానిది, మిడిల్ స్కూలులో ఐదో తరగతి వరకూ పాఠాలు చెప్పే పంతులమ్మ జానకమ్మ,—పెళ్ళిచేసుకోని బంగారు బొమ్మ.

ఇంటియజమాని వీర్రాజు. మధ్యయింటి మేడ గదిలో ఉంటాడు ఒంటరిగా. వీర్రాజుకి శరత్ బాబు కథలో హీరో లక్షణాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ముందూ వెనకా ఎవరూ లేరు. ఉన్నవాళ్ళెవరో చాలా దూరాన ఉన్నారు. వీర్రాజు ఆస్తి అనతగిన ఈవాడ, వాళ్ళంతా తన్నే పట్టుకు దేవుళ్లాడేటట్లు చేయగలిగినంత బలమైన సూదంటురాయి కాదు.

పదిమంది మధ్య ఉండాలని వీర్రాజుకి ఉబలాటం లేదు. ఇరుగు పొరుగుల గోల పట్టించుకునే వాడు కాడు కాని, ఇరుగువారి చరిత్ర పొరుగువారు, వారి కథ వీరూ వంతులు వేసుకుని చెప్పి చక్కా పోతూ ఉండడంతో, అతనిలో కుతూహలం రేగింది. మేడమీద గదిలో కూర్చుని ఓడలో కప్తానులా, చుట్టూ గదిన్నర వాటాలవారు పడే అవస్థలు, కీచులాటలు, దోబూచులాటలు సావకాశంగా చూస్తూ ఉండేవాడు. అతడు జాలిపడేవాడనడానికి నిదర్శనం అద్దెల బకాయిలు.

ఒక్కొక్కసారి చిరాకేసేది—చేతిలో డబ్బు బొత్తిగా ఇడైపోయినపుడు, తనకు బాకీఉన్నవాళ్లు ఖులాసాగా సినిమాకి వెళ్తున్నపుడు ఒళ్లు మండి పోయేది.

ఒక ఆదివారం సాయంత్రం, క్రింద వాటాలో సుబ్బారావు షికారుకు వెళ్తుంటే పిలిచాడు.

"ఏమండి...మరోలా అనుకోకండి. ఈ నెలయినా కాస్త అద్దె యిచ్చేస్తే..." అన్నాడు మెల్లిగా.

సుబ్బారావు తెల్లబోయాడు "మొన్న ఒకటో తారీఖునే ఇచ్చేశాంగదండీ...పైగా ఈ నెలయినా అంటా రేమిటి? నేను బకాయిలు పెట్టలేదే!"

"ఐదు నెల లయిందండి మీవాటా అద్దె నాకు అంది" అన్నాడు వీర్రాజు.

"మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు. జీతంవచ్చిన మర్నాడే మీకు అద్దె పంపిస్తున్నాను."

"నాకుమాత్రం అందటం లేదండి."

వీర్రాజు తిక్క జవాబు విని, సుబ్బారావు మండిపడ్డాడు. 'ఉండండి. అదేదో ఇపుడే తేల్చేస్తా' అన్నట్లు చర చర ఇంట్లోకెళ్లాడు.

భార్యని గదమాయించి అడిగాడు.

"ఇవ్వకేం ఏ నెల కానెల నిక్షేపంలా యిస్తున్నాం అదేం పొయ్యేకాలం" అందామె.

"ఆ ముక్క అతనితో చెప్పు" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"బావుందండీ చెట్టంత మొగాడి ఎదట పడి పోట్లాడమంటారా? మీమాట నమ్మకపోతే కాస్త ఆగమనండి మానాన్న వచ్చాక కనుక్కుందాం. ఆయనే యిస్తున్నారు అద్దెపట్టిగల్లి" అంది.

సుబ్బారావుగారి మామగారు షైరువెళ్లాడు. బాగా చీకటిపడ్డాక ఆయన రాచకార్యాలు చక్కబెట్టుకుని వస్తాడు. అద్దె ఇస్తున్నది మామగారు అని వినగానే సుబ్బారావు ధీమా సడలింది. కోపం చల్లారింది.

వీర్రాజు దగ్గరకెళ్ళి, ఏం చెప్పాలో తోచలేదు. మొహం దిగాలుపడింది. రానురాను అనుమానం ఎక్కువైంది.

కిటికీలోంచి బయటకు చూచాడు. ఎదటి నాలుగు వాటాలలో మూడు వాటాల వాళ్లు వసారాలో బారులుతీరి చూస్తూ వింటూ నిలుచున్నారు గారడీవాడి ప్రేక్షకులమల్లే. జానకిమాత్రం లోపల వంటచేసుకుంటూ కూర్చుంది.

చీదరించుకుంటూ వీర్రాజు దగ్గరకెళ్ళాడు. 'అయ్యా! రాత్రి మాట్లాడదాం' అనేసి విసవిస నడచి వెళ్ళిపోయాడు.

*　　*　　*

రాత్రి ఎనిమిదయింది. సుబ్బారావు ఇంట్లో కూర్చుని పేపరు చదువుతున్నాడు.

"ఏవోయ్! పెంద్రాళే వచ్చేశావ్!" అంటూ హుషారుగా పలకరించాడు సుబ్బారావు మావగారు.

"ముందు చొక్కా విప్పండి. భోంచేద్దాం" అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారు చొక్కా ఊడతీసే కార్యక్రమం సగం అమలుజరుపనిచ్చి, ఆయన తలకాయ చొక్కా ముసుగులో మునిగిఉన్న క్షణాన, 'వీర్రాజు అద్దె బకాయి పడ్డామంటున్నాడు' అన్నాడుసుబ్బారావు.

మావగారు చొక్కా విప్పలేదు, దింపలేదు. తలకాయ అలా చాటునే ఉంచుకుని "ఏ అద్దే?" అన్నాడు.

"ఏ అద్దేమిటండీ. నా తలకాయ అద్దె. మన ఇంటద్దె" అన్నాడు వీర్రాజు.

మావగారు చొక్కా కిందకిదింపి, ఇవతలకి తొంగిచూచాడు.

"అవునుగాని సుబ్బారావ్, ఈ డొక్కు ఇంటికి అద్దె బకాయి పెట్టడంకూడా వల్లకాదంటే, మనకి ఈ ఇంట్లో ఉండేటంత ఖర్మం ఏంకాలిందీ అంట" అన్నాడు.

"ఒకటికాదు రెండుకాదు ఐదు నెలలు ఐదు ముప్పైలు నూటయాభై, బకాయి పెట్టారు మీరు" అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారు అమాంతం చొక్కా విప్పుకోడానికి మొదలుపెట్టి తల ఆ డేరాలో దాచుకున్నాడు. "ఎవరు చెప్పారునీకు. ఐదునెలలుకాదే. ఏమూణ్ణెల్లో నాలుగు నెలలో" అన్నాడు.

"ఎందుకండీ మావగారు ఇలాచేస్తారు. నన్నిలా బాధపెట్టడం భావ్యమేనా?" అన్నాడు సుబ్బారావు చిరాగ్గా.

మావగారు చొక్కా విప్పలేదు., మానలేదు.

సుబ్బారావుని 'హలో' అనే మిత్రుడొకడు హఠాత్తుగా వచ్చేసి హలో! అనేశాడు. అప్పుకావాలన్నాడు. ఇదివరకు అతను బాకీవున్న ఐదూ ఐదూ పదీ, పదీ రెండూ పన్నెండూ, నాలుగు రోజుల్లో సుబ్బారావుకి ఇచ్చివేయ దలచుకున్నట్లు ప్రకటించాడు.

'ఏంగిరాకీ' అన్నాడు సుబ్బారావు కోపంలో సైతం కొంత హేళన స్ఫురింపచేస్తూ.

"మనియార్డరొస్తుంది"

"ఇంకేం అదేదో వచ్చాకా, సరాసరి ఇచ్చెయ్యొచ్చుగా. ఇప్పుడీ ప్రకటనలెందుకు?"

"ఏంలేదు ఇంకో ఎనిమిది ఇవాళ అర్జెంటుగా యిస్తే మొత్తం ఇరవై ఇచ్చేద్దామని"

"ఊహమంచిదే. నాదగ్గిర డబ్బులేదు. ఉన్నా యివ్వను" అన్నాడు సుబ్బారావు విసుగ్గా.

మావగారు చొక్కా విప్పుకోవడం మానేసి, మామూలుగా కిందికిదించి, ఆలకిస్తున్నాడు.

"పోనీ మూడుఇవ్వండి. మొత్తం పదిహేను ఇచ్చేస్తా" అన్నాడు మిత్రుడు ఆశగా.

సుబ్బారావు మందహాసం చేసి, కూర్చో మన్నాడు.

"అబ్బాయ్. నాఎరకన సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో రెండు ఉద్యోగాలున్నాయి. చూసుకోరాదు" అన్నాడు.

"అబ్బే. నేను గవర్నమెంటుకింద ఉద్యోగం చెయ్యదలచుకోలేదు."

"అయితే, మావంటివాళ్ళ ప్రాణాలు తీస్తూ ఉండదలచుకున్నావా?" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"అసలు చెప్పండి. చూద్దాం"

"ఈ ఉద్యోగాలు స్వతంత్రమైనవిలే. నెల జీతం కాదు. ఏరోజు కారోజే. శక్తికొద్దీ సంపాదన."

"చెప్పండి ఎక్కడో."

"ఒకటి తంతి తపాలాశాఖ. పని సులభం. చిన్న చిన్న పోస్టాఫీసులుంటాయి చూడు. ఓ కలం సిరాబుడ్డి పట్టుకువెళ్ళడం. ఎవడేనా ఉత్తరం రాసుకోడానికి వస్తే కలం సిరాబుడ్డీ వాడి చేతికిచ్చి, నువ్వు ముందుకు వంగి, వీపుమీద ఉత్తరం రాసుకో

నియ్యడం. అదయిపోయాక తపాలా బిళ్ళలు అంటించాలిగా. మిషిన్ పద్ధతిలో నాలిక బయటికి జాచడం. ఆయన స్టాంపు తడిచేసుకోగానే, నాలికని ఉపసంహరించుకోవడం, స్టాంపు అంటించడానికి మళ్లా ఒక్కసారి పీపు ఎరువియ్యడం ఈ సహాయానికి, ఉత్తరం ఒక్కంటికి అర్ధణా పుచ్చుకోవచ్చు. ఈ లెక్కన రోజుకు నీ ఆర్జన ఎంతో చూసుకో" అన్నాడు సుబ్బారావు గబగబా హుషారుగా.

ఎదటి మిత్రుడికి నోటమాట రాలేదు. సుబ్బారావు మావగారు మళ్ళీ చొక్కా విప్పబోయి, మధ్యలో ఆపేసి, తల దాచుకున్నాడు.

ఇదేం చూడనట్టుగానే సుబ్బారావు చెప్పుకుపోయాడు.

"ఇది నచ్చకపోతే ఇంకోటుంది. ఒక హరికేన్ లాంతరు చేత బట్టుకొని, కలకత్తా మెయిలుకి అర మైలు దూరాన పరిగెడుతూ ఉండాలి. లైను సరిగ్గా లేనపుడు వెనకాల వచ్చే రైలుని ఆపి, ఆ సంగతి చెప్పాలి. ఖ్యాతిగా నైట్ డ్యూటీ అనుకో."

'ఛప్' అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు.

సుబ్బారావు స్నేహితుడు చీదరించుకొని వెళ్లిపోయాడు.

"ఏమిటండి సెలవిచ్చారు" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"ఆ వెధవ నవ్వు పెట్టుకొని, నన్ను అడ్డమైన మాటలూ అంటావూ?...ఇష్టం లేకపోతే పొమ్మనరాదూ?" అన్నాడాయన చొక్కాలోంచి.

"మిమ్మల్ని ఇల్లరికం ఉండమని పిలిచానా?... పెద్దలుకదా, తండ్రి వంటివారు కదా అని గౌరవిస్తే మీరు మీ చిత్తం వచ్చినట్లు నన్ను ఉద్ధరిస్తున్నారు. పల్లెత్తు మాటన్నానా?...మీరు అద్దెలకి కూడా ఎసరు పెడితే ఎలా చావమంటారండీ" అన్నాడు సుబ్బారావు.

'నాన్నా నువ్వు లోపలికిరా ఆయనతో వాదించకు' అంది సుబ్బారావు భార్య.

"ఉండవే దీనంతేమిటో కనుక్కుంటాను" అన్నాడు మావగారు ముసుగులోంచి.

"ఏదేంది.? ఆ చొక్కాదా?" అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారికి బాగా కోపం వచ్చేసింది.

ఆరి వెధవా అంత హేళనా! అంటూ, భావాలని అభినయించబోయాడు...ఆ ఉద్ధృతానికి, పిగులుతున్న చొక్కా ఎడా పెడా ఛర్రున చిరిగి చేతులు రెండూ చెరో చిల్లిలోంచీ ఇవతలకి వచ్చాయి. తల ముసుగులో ఉండి పోయింది.

ఈ గావుకేక విని వీర్రాజు మేడదిగి మూడడుగులు వేసి కొయ్యబారిపోయాడు.

సుబ్బారావు వాటాకి, ఇవతల వాటాకీ మధ్య ఒక తలుపే అడ్డం. ఆ తలుపుదగ్గర అతి మనోహరమైన దృశ్యం కనబడింది కిటికీలోంచి చూసిన వీర్రాజుకు. ఆ వాటాలోని 'పెద్దమనిషి' ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. పక్కనే ఆయన సతి మరొక కుర్చీ వేసుకుంది. కూతుళ్ళూ కొడుకులూ, మనవలూ ఎడా పెడా నుంచున్నారు. కొందరు పెద్దవాళ్ళ కాళ్ళదగ్గర మఠం వేసుకు కూర్చున్నారు. ఈ బృందం అంతా సుబ్బారావు వాటా తలుపుకి ఎదురుగా, కాస్త దగ్గరగా ఈవిధంగా ఉపవిష్టులై, పొరుగింటివారి పోట్లాటను తిలకించక పోయినా ఆలకించి, తన్మయానందం అనుభవిస్తున్నారు. గ్రూపు ఫోటో తీయించుకుంటున్నట్టు కూర్చున్న ఆ గుంపును చూడగానే, వీర్రాజు 'ఛీ' అనుకున్నాడు. ఆ పైన జాలిపడ్డాడు, ట్యూషన్ చెప్పి ఇంటికొస్తున్న జానకికూడా ముచ్చటైన యీ దృశ్యంచూచి ఏవగించుకుంది. వీర్రాజు కూడా తనతో ఏకీభవించినందుకు తృప్తిగా నవ్వి వెళ్ళిపోయింది.

మావా అల్లుళ్ళ వాదం కొనసాగుతూ వుండగా కెనెడియన్ రైలింజన్ కొండమీదనించి దొర్లించిన చప్పుడైంది. ఒక్క క్షణం ఆగారు. 1904 వ సంవత్సరపు జలవహేతు శకటం ఒకటి టక టక మంటూ ధన ధన మంటూ ఇంకా నానా విధాలా చప్పుడుచేస్తూ, తోటలోకి వచ్చి సరాసరి సుబ్బారావు ఇంటి ఎదుట ఒక క్షణం ఆగింది.

'కారు కొన్నాం, కారు కొన్నాం' అంది కారులో కూర్చొన్న సుందరమ్మ హుషారుగా. టాపు తీసిన కారులో సుందరమ్మ అరిందాలా చేరబడి కూర్చుంది.

పోట్లాటమధ్యలో ఉన్నందువల్ల ఎవరూ సుందరమ్మ కారు జోలికి రాలేదు. నరసమ్మగారి పిల్లలు కూడా భయపడ్డారు.

ఉత్సాహం చల్లారిపోయిన సుందరమ్మ రైట్ రైట్ అంది డ్రైవర్ వంక తిరిగి. కారు ముందుకుసాగి ఎడమకు తిరిగి, మళ్ళా ఎడమకు తిరిగి సుందరమ్మ వాటా వైపు వచ్చింది. హోల్డాన్ అని కేక పెట్టింది సుందరమ్మ తన యిల్లు రా గా నే.

చక్రవర్తి వసారాలో కూర్చున్నవాడల్లా తుళ్ళి పడి లేచాడు. ఏమిటిది అన్నాడు. సుందరమ్మ డ్రైవరుకు వందనా లర్పించి, ఓ రూపాయి యిచ్చి వెళ్ళిపొమ్మంది.

"మనజే. ఎలా ఉందండీ. నాలుగంటే నాలుగు వందలండీ" అంది సుందరమ్మ.

"నీకేమైనా మతిపోయిందా? కారుకొన్నావా? నీకసలు నాలుగువంద లెక్కడివి?... నేను బడిపంతులు నని జ్ఞాపకం ఉందా. మన యింటిఅద్దె యెంతో తెలుసా?" అన్నాడు చక్రవర్తి.

"ఒక్కక్షణం ఉండండి చెబుతా. కాసిని మంచినీళ్లు తాగాలి."

ఈలోగా మధ్యయింట్లో సుబ్బారావు, ఆయన మావగార్ల వాదాలు తారస్థాయి నందుకున్నాయి.

"మీకు పాదరుకచ్చులికి వేరేఇవ్వడం కాకుండా, వెచ్చాలన్నీ మీచేత నే కొనిపిస్తున్నాను కదా" అన్న మాటలు పైస్థాయిలో వినబడ్డాయి.

సుబ్బారావు ఇంత దారుణమైన మాట అంటాడని, అనగలడని, ఆతోటలో ఎవరూ అనుకోలేదు. అందుకని ఆ మాటలు చిన్నవాళ్ళంతా విస్తుబోయారు. సుబ్బారావు మావగారు కల్లోకూడా అనుకోలేదు. ఆయన కొయ్యబారిపోయాడు. పెదవులు వణికాయి కళ్లెర్రబడ్డాయి. మాటలు చాలా అనాలని లోపల ఉబలాటం ఉందికాని బయటికి రావటం లేదు. 'ఉండు'అని ఉరుములాంటిమాట మాత్రం అన్నాడు.

ఇంట్లోంచి బయటికొచ్చేశాడు. తరవాత ఆయనకి ఏంచెయ్యాలో బోధపడలేదు. ఆగి వెనక్కి చూశాడు. సుబ్బారావు లోపలికి వెళ్తున్నాడు. ఇంకోక్షణం ఆగి ఆలోచించి, సరాసరి జానకమ్మ వాటాలోకి వెళ్ళాడు సుబ్బారావు మావగారు.

"అమ్మా! వింటున్నావుగా. ఇవి చేతులుకావు కాళ్లనుకో. పెద్దముండావాణ్ణి. ఇన్నాళ్ళకీగతి పట్టింది. ఒక్క నూటయాభై ఉంటే యివ్వు తల్లీ రేపు సాయంత్రానికి తల తాకట్టు పెట్టి నీది నీకిస్తాను... ఈతోటలో ఇస్తే నువ్వే ఇవ్వాలి" అన్నాడు.

జానకిమనసు కరిగిపోయింది. కాని అంత డబ్బు లేదు. పైగా ఆమెబుర్ర ఎక్కడో ఉన్నందువల్ల, ఈ కథసంగతి పూర్తిగా తెలియదు.

"మీరు అలా సోడాకొట్టుకెళ్ళి ఐదు నిమిషాలలో తిరిగిరండి ఇస్తాను" అంది.

సుబ్బారావు మావగారు వెళ్లి పోయాడు. ఆవెనక, జానకి బయలుదేరి సరాసరి మేడ ఎక్కింది.

వీర్రాజు విచారిస్తున్నాడు తనవల్ల అంత గొడవ జరిగినందుకు. అంతలో జానకి పిలిచి, హఠాత్తుగా ఓ 50 రూపాయలు కావాలంది. తనతో అరుదుగా మాట్లాడే జానకి ఇంత హఠాత్తుగా, నిస్సంకోచంగా డబ్బు అడిగెయ్యడంతో, వీర్రాజు అసలు సంగతి పసికట్టేశాడు.

"మీరు చాలా మంచివారు" అన్నాడు ఐదు కొత్తనోట్లు జానకి చేతి కందిస్తూ.

జానకి నవ్వింది. బళ్లోకూడా చాలమంది మేస్టర్లు, హెడ్‌మాస్టరు, సెక్రటరీ తనని అడపా తడపా మెచ్చుకుంటూనే వుంటారు. కాస్త తల నొప్పిచస్తే ఆయుర్వేదం, అలోపతీ, హోమియోపతీ, మొదలైన వైద్యశాస్త్రాలలో చెప్పిన మందులన్నీ ఏకరువు పెడతారు అదేపనిగా సానుభూతి ఒలకబోస్తారు.

వీర్రాజు ఆమె నవ్వులో ఈ ధోరణిని పసిగట్టాడు.

"ముఖస్తుతి అనుకునేరు కొంపతీసి" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"మీరు నా మంచితనాన్ని మెచ్చుకున్నారుగాని, ముఖాన్ని కాదుగా" అంది జానకి వెనక్కి తిరుగుతూ.

"అదాంకి. అలాంటి ముఖస్తుతి అయితే అనర్గళంగా మెచ్చుకోగలను. అమోఘమైన కాంపోజిషన్ వ్రాసి, మీచేతే పదికి పది మార్కులు వేయించుకోగలను" అన్నాడు వీర్రాజు.

"మీరు బలేవారే" అంటూ జానకి గబగబ మేడ దిగిపోయింది.

సుబ్బారావు మావగారికి నూటయాభై ఇచ్చింది జానకి. ఆయన బోలెడు దుఃఖపడి జానకి ఋణం తీర్చుకోలేనని పదేపదే చెప్పి, ఇంట్లోకివెళ్ళి సుబ్బారావు ఎదట పడేశాడు. సుబ్బారావు నోరుమాటాడకుండా భార్యకిచ్చాడు. భార్య మళ్ళా ఆ డబ్బుని తండ్రికే ఇచ్చింది.

"నువ్వే వెళ్ళి ఇచ్చెయ్యి నాన్నా" అంది.

ఆయన సుబ్బారావుకి మహోపకారం చేస్తున్నవాడిలా, ముడిగట్టుకున్నట్లు మునివేళ్ళతో ఆ డబ్బుని తీసి, వీర్రాజు దగ్గరకి వెళ్ళాడు.

తోటలో సద్దుమణిగింది. అవతల పెరట్లో సుందరమ్మ వాటాలోంచి మాత్రం మాటలు వినబడుతున్నాయి. అన్ని వాటాలవాళ్ళూ దీపాలార్పి పడుకొని, చల్లటిగాలి వీచినట్టుగా, ఆ మొగుడూ పెళ్ళాల వాదప్రతివాదాలు విని ఆనందిస్తున్నారు. ఇంచుమించు అప్పటివరకూ సుబ్బారావు ఇంట్లో మావా అల్లుళ్ళ సంవాదం విన్నవాళ్ళంతా, ఒక్కరోజులో రెండు కయ్యాలూ జరిగినందుకు మురిసిపోతూ, అయిపోయిన మొదటికయ్యం చెణుకులూ మెరుగులూ నెమరువేస్తూ, కొనసాగుతున్న రెండోకయ్యం విసుర్లని లొట్టలు వేస్తూ నోరూరగ చవులుబుట్ట వింటూ సంతోషం పట్టలేక గింజుకుపోతున్నారు.

"నీకేమేనా మతిపోయిందా" అంటున్నాడు చక్రవర్తి.

"ఎందుకలా కేకలు వేస్తారు?" అంది సుందరమ్మ.

ఇంకో రెండు నిముషాలకల్లా వాదప్రతివాదాలు ఉచ్ఛస్థాయి నందుకున్నాయి సుందరమ్మ వాక్యాలకి ఒక్కరవ్వ ఏడుపు రంగు వేసింది.

చక్రవర్తిమాటలు కంచుగంటల్లా నిర్దాక్షిణ్యంగా కంగున మోగుతున్నాయి. చింతనిప్పు కణకణమంటున్నాయి.

"అసలు నీకు నాలుగువందల లెక్కడివంటా..."

"నేను అడపా దడపా వెనకేసుకున్నది, గొలుసు వెండిచెంబు అమ్మగా వచ్చింది మూడువందలయింది. నా ముచ్చటమాని జాలిపడి సుబ్బారావుగారి మావగారు ఓ వంద అప్పిచ్చారు. అదీ నేనే తీర్చుకుంటానండి" అంది సుందరమ్మ విసురుగా...

ఈ మాటలు, తోటలో ప్రతి వాటాకీ వెళ్ళి తలుపుతట్టి చెప్పినట్టు వినబడ్డాయి అందరికీ.

సుబ్బారావుకి కూడా వినబడ్డాయి. "అదా కథ" అనుకున్నాడు.

మావగారు అర్ధేకట్టేసి ఇంట్లోకొచ్చేసరికి దీపం తగ్గించి ఉంది.

"ఆయన భోంచెయ్యరట. నువ్వు తింటేరా నాన్నా వడ్డిస్తాను" అంది సుబ్బారావు భార్య.

"అక్కర్లేదు" అంటూ ఆయన పక్కమీద మేనువాల్చి, గుడ్డిదీపంలోని దీపకళికను చూస్తూ పడుకున్నాడు.

"అదన్నమాట కథ" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"ఇంకేం కథ. డబ్బు వాడి ఎదాన పారేశానుగా?" అన్నాడు మావగారు గోడవైపు తిరిగి పడుకుంటూ.

"సుందరమ్మగారి కొంప కథలెండి. కొంప బావుంది. మీరు పాపం జాలి పడ్డారటగా...వడ్డీకయితేనేం వంద రూపాయలు అప్పిచ్చారటగా..." అన్నాడు సుబ్బారావు మెల్లిగా.

మావగారు బదులు చెప్పలేదు.

ఓ పావుగంట గడిచింది. భార్యకి నిద్ర పట్టిందని గమనించి, సుబ్బారావు మళ్ళీ అందుకున్నాడు. "ఎందుకండీ. మీకీ బుద్ధులు. పెద్దలు కదా." అన్నాడు.

కాలిపోయిన ఇల్లు శిథిలాలలోంచి పొగలాగ, చీకటిలో మొహంచాటు చేసుకున్న మావగారి హృదయంలోంచి నాలుగైదు వాక్యాలు వచ్చాయి.

చాలా తాపీగా, నిర్వికార స్వరంతో చెప్పాడాయన. ఆయన భార్య ఉండగా ఏ లోటూ రానివ్వలేదు. తను సంపాదించినా మానినా ఇంత వండి పడేసేది. ఈనాడు తను ఒంటరి పక్షి అయిపోయి ఈ అల్లుడినీడన బతుకుతున్నాడు. మళ్ళీ తన ఇల్లు అని ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకోవాలని ఆశ అంకురించింది.

"అప్పుడప్పుడు నాకే సిగ్గేస్తుంది. నా మీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది. అయినా, అంకురించిన ఆశ చావటం లేదు. ఇకనైనా నా కాళ్లమీద నిలబడి,

ఇల్లు నిలబెట్టుకుందామన్న ఊహతోనే, డబ్బు కక్కుర్తికి పాల్పడుతున్నాను. బాబూ నీ ఋణం ఎలాగైనా తీర్చుకుంటా" అన్నాడు.

మావగారు ఇంత మథన పడుతున్నాడని సుబ్బారావుకి తెలియదు. అతనికి జాలి వేసింది. చీకటి ఆసరా చూసుకుని ఇటువంటి సంగతులు తనకి చెప్పినందుకు కొంత రోత కలిగింది. మాట్లాడకుండా అటు తిరిగి పడుకున్నాడు. ఒక నిమిషం ఆగి 'జరిగింది మర్చిపోండి మావగారూ' అన్నాడు—మెల్లగా.

*   *   *

తెల్లవారేసరికి నరసమ్మగారూ పిల్లలూ లేచి, ముచ్చటగా అలంకరించుకొన్నారు. నరసమ్మగారు పిన్నిగారింటికి వెళ్ళింది కాని అప్పుడగలేదు. అవతల వీధిలో పెళ్లి జరుగుతోంది. భోజనాలకి పిలిచారు. పిన్నిగారుకూడా వస్తుందా అని అడగబోయింది. పిన్నిగారు రానంది.

నరసమ్మ బనారసు పట్టుచీర రెపరెప లాడేట్లు తిప్పుకుంటూ వెళ్లింది.

పిన్నిగారు, వరండా ఊడుస్తున్న సుందరమ్మని చూచి నవ్వింది. నరసమ్మకి ఉన్న పట్టుచీర ఒక్కటే అని పిన్నిగారు ఏనాడో పసిగట్టింది. ఆదే పెళ్ళిళ్ళకీ పేరంటాలకీ కట్టుకు వెళ్తుందని చాలాసార్లు సుందరమ్మకు చెప్పిందావిడ లోగడ.

తన నవ్వుచూసి సుందరమ్మ గ్రహించి ఏకీభవిస్తుందని ఆశించింది కాని, సుందరమ్మ నవ్వలేదు. కాఫీనీళ్లు పడేసింది.

పిన్నిగారికి మనస్సు చివుక్కుమంది. ఆనిడికి క్రితం రాత్రి 9 గంటలనించి మనసు చివుక్కు మంటూనే ఉంది.

ఈ తోట అంతటికీ చాలా ఖరీదైన కోరికలు తమ ఇద్దరివే. తనదే ఒక్కరవ్వ ఎక్కువ.

అయితే తను మేడకొనేలోగా సుందరమ్మ కారు కొనెయ్యడంతో కారుగల సుందరమ్మతో సరసాలాడడం అనేది హఠాత్తుగా ఆవిడ జీవిత పరమావధి అయి ఊరుకుంది.

"ఏం సుందరమ్మా, కాఫీపొడుం కావాలా?" అంది లాలనగా.

నిజంగా కావలసినా కాస్త బెట్టు చూపించింది. సుందరమ్మ: "అక్కర్లే వద్దండీ. కారుందిగా. కారులో అలాపోయి ఏ హోటల్లోనో కాఫీతాగేసి ఆ చేత్తో కూరలు కొనుక్కు వచ్చేస్తాం" అంది.

కోపంగావున్న చక్రవర్తికి ఒళ్లు మండింది.

'అక్కర్లే ఎందుకూ కారుంది కాబట్టి, అందులో పెట్రోలుతీసుకుని చెరికాస్తా తాగేద్దాం ఈ పూటకి. ఆనక ఏ టైరో వండుకుతినేద్దాం' అన్నాడు మెల్లిగా'

మొత్తానికి పిన్నిగారు మళ్ళీ 'నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పుడు' కాఫీపొడుం ఇచ్చింది.

*   *   *

కాఫీతాగి చిరాకుపడుతూనే మార్కెట్టుకి బయలుదేరాడు చక్రవర్తి. అతనికి తోటలో తలెత్తుకు తిరగడం సిగ్గుగావుంది తన గదిన్నర వాటా ఎదట కారు ఉండటంవల్ల. చక్రవర్తి రోడ్డెక్కేసరికి సుబ్బారావు కనబడ్డాడు.

రాత్రి తమతమ స్వర్గసీమలలో జరిగిన రభసలు రట్టు అయిన సంగతి ఇద్దరికీ తెలుసు. సూటిగా చూసుకుందికి ముందు సిగ్గు పడ్డారు. హఠాత్తుగా ఇద్దరూ ఒకేక్షణాన తెగించి మొహామొహాలు చూసుకున్నారు. ఒకరిమీద ఒకరికి సానుభూతి, స్వంతానికి జాలీకూడా ఆ చూపుల్లో స్ఫురించాయి. తక్షణం ఆగి, ఫక్కున నవ్వారిద్దరూ.

"నాకు మావగారు మీకు కారు" అంది. సుబ్బారావు నవ్వు.

"మరే, నాకు కారు మీకు మావగారు" అంది చక్రవర్తి నవ్వు.

"వస్తానండి"

"మంచిది"

ఇటు అల్లుడు, అటు చక్రవర్తికూడా ఒకే సమయాన బయటకు వెళ్ళడంతో 'సుబ్బారావు మావగారి' బుర్ర చురుకుగా పనిచేసింది.

సుందరమ్మ దగ్గరకెళ్లి తను అప్పిచ్చిన చందా కాక ఇంకోయేభై అర్జెంటుగా కావాలన్నాడు.

సుందరమ్మ లాకేత్వం ఇచ్చింది.

ఆయన యింటికొచ్చి ఆలోచనలోపడి కొన్ని గోళ్లు కొరుక్కునేలోగా సుబ్బారావు తిరిగివచ్చాడు.

"మామగారూ మీరు రాత్రి కోపంలో డబ్బు అప్పు తెచ్చినట్లున్నారు. జరిగిందేదో జరిగిందిగాని, ఈ డబ్బు తీసికెళ్ళి ఆఅప్పు తీర్చెయ్యండి" అన్నాడు బ్యాంకునుండి తెచ్చిన నూటయాభై చేతికిస్తూ.

మావగారు విస్తుపోయి మాటలాడేలోగా సుబ్బారావు స్నానానికి వెళ్ళిపోయినందువల్ల ఆయన ఆ ప్రయత్నం మానుకొని, తను సంకల్పించిన కార్యాచరణకు ఉపక్రమించాడు.

నాందిగా పాతిక రూపాయలు వేరేతీసి మొలలో దోపుకున్నాడు. నూటపాతిక పట్టుకొని జానకి వాటాలోకి వెళ్ళాడు.

రాత్రి ఆమె చేసిన సహాయం జన్మ జన్మాలకు మర్చిపోనన్నాడు. నూట పాతిక చేతిలో పెట్టి ఇంక పాతిక బాకీ అని గుర్తుంచుకోవలసిందిగా హెచ్చరించాడు. మళ్ళా కృతజ్ఞత ప్రకటించి ఆమె ఋణం తీర్చుకోలేనని చెప్పాడు. అయినా ఆ ఋణం తీర్చుకు నేవరకూ నిద్రపోయేదిలేదని ఉద్ఘాటించాడు.

"అబ్బే దానికోసం నిద్ర పాడు వేసుకోవడం ఎందుకండీ" అంది జానకి వినయంగా.

"అలా వల్లకాదు. నేను నీకు ఉపకారంచేసి తీరుతాను. చూడమ్మా...ఇవాళ శుక్రవారం కదూ నీకు బడిఉన్నట్టుంది...నిక్షేపంలా వెళ్ళి ఈ పూటకి పాఠాలు చెప్పు ...మధ్యాహ్నం మాత్రం సెలవు పెట్టి ఇంటికొచ్చెయి...అబ్బే కాదనకు.. నే తరవాత చెబుతానుగా. తప్పకుండా రావాలి సుమీ" అంటూ హడావుడిగా వెళ్ళిపోయాడాయన. ఆ తరవాత, భోజనంకూడా చెయ్యకుండా సరాసరి అవతల వీధి కెళ్ళాడు. ఏ పెళ్లివారి తాలూకో తెలియకుండా సందడిగా తిరుగుతున్న నరసమ్మని పిలిచాడు.

"తప్పకుండా రావాలి సుమండీ! నామీద ఒట్టే. పిల్లల్నిక్కడే ఉండనివ్వండి. సరిగ్గా ఒంటి గంటకల్లా వచ్చెయ్యాలి." అని చెప్పాడు.

"అలాగే" అంది నరసమ్మ.

ఇంటికొచ్చి భోజనం చేశాడు. సుబ్బారావు ఆఫీసుకు వెళ్లిపోగానే, కూతుర్ని స్తిమితంగా కూర్చోబెట్టి సంగతి సందర్భాలు బోధపరిచాడు. కూతురు ఆశ్చర్యపడింది. గట్టిగా నవ్వు చెప్పాడు.

ఫలహారాలు చెయ్యమని పురమాయించీ, కండువా వేసుకు రాచకార్యాలు చక్కబెట్టుకోడానికి బయలుదేరాడు.

ఒంటిగంటన్నరకి ఇంటికి వచ్చిన జానకి 'సుబ్బారావు మావగారి'ని చూసి ముక్కుమీద వేలు వేసుకుంది. పూలరంగడల్లె పెళ్లికొడుకల్లె ముస్తాబై పోయాడాయన.

"వచ్చావా...సెలవిచ్చారన్నమాట. పది నిముషాలు కూర్చో తొందరలేదులే" అన్నాడు.

"తొందర దేనికీ?" అంది జానకి.

"మరే. తొందర దేనికీ...తొందరేం లేదు చూడమ్మా ... కాస్త మొహం రుద్దుకుని తల దువ్వుకో...ఏం ఇష్టంలేదా...పోనీ వద్దులే. అలాగే బాగున్నావు. మహాలక్ష్మిలాగ." అన్నాడు.

జానకికేం అంతు పట్టలేదు.

"జానకమ్మా...ఇలా రామ్మా" అంది నరసమ్మ గారు సరికొత్త పట్టుచీర రెపరెపలాడేట్టు నడుస్తు.

జానకి జవాబిచ్చేలోగా నే వచ్చి రెక్కపుచ్చుకొని సుబ్బారావు ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్లి పోయిందావిడ.

లోపల చిన్న జంబుఖానాపరచిఉంది; మూడు కుర్చీలు వేసిఉన్నాయి.

జానకిని కూర్చోపెట్టి సుబ్బారావు భార్య మంచిచెడ్డా మాట్లాడింది.

సుందరమ్మగారి కారు చూశారా అంది. చక్రవర్తిగారిని బళ్లో హేళనచేస్తున్నారా అని అడిగింది. జానకి జాలితో నవ్వి 'మరేనండి' అంది.

"అప్పుడే బళ్లో అందరికీ తెలిసిపోయింది. కారులో రాలేదేం అనీ కారుకొన్నారా అనీ అంతా హేళనగా అడుగుతున్నారు; పాపం ఆయన చాలా చిరాకుపడిపోతున్నారండి ... వెధవమనుషులు ఎవరి దారిన వాళ్ళని బతకనియ్యరు. అయినా కారుకొంటే వీళ్లకెందుకో" అని చిరాకుపడింది.

'మరేమరే' అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు. అదుగోవచ్చారు!' అన్నాడు ఒకక్షణం ఆగి.

ఒకనిమిషం తరవాత 35 ఏళ్ళ రామారావుగారొకరు, 30 ఏళ్ళ లక్ష్మీకాంతమ్మ ఒకామెవచ్చారు.

రామారావుగారు 'సుబ్బారావు మావగారి'కి ఏడాదినుండి ఆప్తమిత్రుడు, కుడిభుజం, పంచప్రాణాలూ మొదలైనవిగా ఉంటున్నాడు. ఆయన చెల్లెలు ఈయనకి దేవతా, ప్రపంచం, జీవితం, జీవిత పరమావధి, మొదలైనవిగా ఉంటోంది. జీవిత భాగస్వామినిగా ఉండాలని ఈయనప్రగాఢవాంఛ. ఆవిడ పెట్టే బట్టలకొట్టుని సవ్యంగా లాభసాటిగా నడపడానికి ఈయన ఒప్పుకుంటే ఆవిడా ఒప్పుకుంటుందట. అయితే మడతపేచీ ఒక్కటుంది. ఆవిడ సోదరుడైన రామారావుకూడా కొంతకాలంగా అవివాహితుడే ఈ కొంతకాలంలోను ఆయన జానకిని చూసి ముమ్మరంగా ప్రేమిస్తున్నాడు. ఆవిడను వివాహం చేసుకోవాలని అహోరాత్రాలు తపస్సు చేస్తున్నాడు. ఐదారుసార్లు ఒంటిపూట భోజనం చేశాడు. సుబ్బారావుగారి మావగారు అదెంతపని అన్నాడు. "అదేదో సాధిస్తే మీ పెళ్లి ఖాయం. ఇద్దరం, ఇల సాటిలేని జంటలా ఉండవచ్చును" అన్నాడు రామారావు.

ప్రధానానికి ముహూర్తం పెట్టుకోడానికే వాళ్లు వచ్చారు. జానకికి ఈ బృహత్కథ తెలియదు. ఎవరో వచ్చారని లేచిపోబోయింది.

ముగ్గురు మనుషులు ముక్తకంఠంతో ఆమెను వారించి కూర్చోపెట్టారు.

సుబ్బారావుభార్య ఫలహారాలూ కాఫీ పట్టుకొచ్చి అందరికీ ఇచ్చింది. అదీ ఇదీ, మంచీ చెడ్డా మాట్లాడుకుంటూ తింటున్నారు. జానకి మాట్లాడనూ లేదు తిననూ లేదు.

నరసమ్మగారు ఇది గమనించింది. 'తినమ్మా సిగ్గెందుకు?' అని లాలించింది. ఆ క్షణాన ఆమె జానకికి దొడ్డమ్మ భూమిక నిర్వహిస్తోంది. సుబ్బారావు మావగారు అంతకుముందు చెప్పిన పాఠం ప్రకారం ఆవిడ జానకిని చనువుగా మందలించి తిను ఫరవాలేదు అవటూ అంది. ఆ లాలనలో ఆవిడ చేతి కాఫీ గ్లాసు కాస్త కదలాడి ఓ గుక్కెడు కాఫీ, ఆమె కట్టుకున్న నీలం పట్టుచీర మీద పడింది.

"అయ్యో, అయ్యో!" అంది నరసమ్మగారు.

అంతా తుళ్ళిపడి చూశారు.

"నేనేం చేతునమ్మా, పొరపాటున పడింది. వెంటనే కాసిని నీళ్ళుపోసి కడిగేస్తే డాగుపోతుందమ్మా" అంది సుబ్బారావు భార్యవంక భయంతో చూస్తూ.

"మరేం ఫరవాలేదండి. ఆనక కడిగెయ్యొచ్చు" అంది సుబ్బారావుభార్య నిర్లక్ష్యంగా.

"ఏమోనమ్మా నీ ఇష్టం. నేను చెప్పడం చెప్పాను. మధ్య నాకెందుకు. పాడయ్యేది నీచీరేగా" అంది నరసమ్మగారు.

ఒక్కసారిగా అంతా ఫెళ్లున నవ్వడంచూసి విస్తుపోయిందావిడ.

సుబ్బారావుగారి మావగారు గొంతు సవరించుకున్నాడు, అసలు వ్యవహారం పరిష్కరించడానికి.

"ఏమోయ్. రామారావు నీకు నచ్చినట్టేగా. మా పిల్ల ముద్దబంగారం అనుకో. ముల్లోకాలూ గాలించినా ఇంతటి సాత్వికురాలు నీకు దొరకదు" అన్నాడు.

"నిజమేనండి. మాలక్ష్మి కళ ఉట్టిపడుతోంది" అంది లక్ష్మీకాంతమ్మ.

జానకి తెల్లబోయి చూచింది.

"జానికమ్మా! వీడు నా తమ్ముడువంటి వాడనుకో. బహుయోగ్యుడు. నీకు అత్తమామలబెడద, పిల్లలబెడదా ఉండదు. ఆడబడుచు ఉందికాని, ఆ పిల్లకీ నేడో రేపో పెళ్ళయి అత్తారింటికెళ్తుందనుకో..." అన్నాడు 'సుబ్బారావు మావగారు'

"మరే. అదెంతసేపు. దానికోసంబంధం స్థిరపడిపోయినట్టే. పెళ్ళికొడుకు సిద్ధంగా వున్నాడు" అన్నాడు రామారావు వికవికనవ్వుతూ.

సుబ్బారావు మావగారు సిగ్గుపడిపోయాడు. ముసిముసినవ్వులు నవ్వుకుంటూ తలవంచుకున్నాడు.

"అరె. లేచిపోతున్నావేం?" అంది నరసమ్మగారు—అంతా తుళ్లిపడి చూశారు.

జానకి లేచి నిలబడింది.

"ఏమిటండీ ఈ గోలంతాను? పనుంది రమ్మన్నదిందుకా? నాకెవ్వరూ పెళ్లిసంబంధాలు చూడక్కరలేదు. నా ఏడుపు నేను ఏడుస్తాను" అని చరచర వెళ్లిపోయింది. వెళ్లి తనగదిలోపడుకుని ఏడవసాగింది.

కొంతిసేపు ఏడ్చాక మనసు తేలికపడింది. ఆలోచనలనేవి ఒక్కొక్కటి అతి నెమ్మదిగా, నిశ్శ

బ్దంగా జంకుతున్నట్టు రావడం మొదలు పెట్టాయి. "నా అన్నవాళ్లు, లేకగదా నాకీ అవస్థ" అనుకుంది. పలకరించిన ప్రతిమొగాడూ పెళ్లి చేస్తాననడమో, చేసుకుంటాననడమో తప్ప మరోరకంగా మాట్లాడడు. ఉడతల్ని పట్టేవాడిలా చూస్తాడు ప్రతివాడూ... జానకికి భయం వేసింది. ఆలోచిస్తూవుండగా లీలగా నిద్రవచ్చింది.

సాయంత్రం ఐదింటికి మెలకువవచ్చి, లేచి వరండాలోకి వచ్చింది జానకి.

తోటంతా శ్మశానవాటికలా నిర్జీవంగా కనబడింది. ఈ పెడవాళ్లంతా షికార్లకి వెళ్ళినట్టున్నారు...బుర్ మని కారుశబ్దం వినబడింది.

టాపులేని పాత ఆస్టిన్ డొక్కులో ఇరుక్కు మొహం పెట్టుకున్న చక్రవర్తి, బెక్కు వొలక బోస్తూన్న సుందరమ్మ షైరుకి వెళ్తున్నారు. సుందరమ్మ ఎర్రటిచీర కట్టింది. దానికి జోడుగా మహా వికృతమైన నల్లరంగు రవికను వేసుకుంది. పూలు ముడిచింది. పైగా పెద్దపెద్ద నల్లద్దాలున్న కళ్లజోడు తగిలించుకుంది.

జానికి సానుభూతితో నవ్వింది. కారుని భయపడుతూ నడుపుతున్న చక్రవర్తినిచూసి 'పాపం' అనుకుంది. అంతలో ఆమెదృష్టి ఎదట మేడమీదికి పోయింది. పైన వీర్రాజు కిటికీ దగ్గర విచారంగా నుంచుని సిగరెట్టు కాలుస్తూ కారులో జంటవంక చూస్తున్నాడు.

'పాపం' అని మళ్లీ అనుకుంది జానకి. చక్రవర్తి దురవస్థ తనకి పట్టకూడదని వీర్రాజు బెంగపెట్టుకున్నాడనిపించింది. అంతలో, క్రితం రాత్రి అప్పుతెచ్చిన డబ్బుసంగతి జ్ఞాపకంవచ్చి, లోపలికెళ్ళి డబ్బు తీసుకొని మేడ ఎక్కింది.

వీర్రాజు కొంచెం కంగారుపడ్డాడు ముందు - ఆపైన ముగ్ధుడైపోయాడు.

జానకి ఇచ్చిన డబ్బుని పరాకుగా అందుకున్నాడు.

"ఏమండి వంట్లో బాగులేదా?" అంది జానకి.

"వంట్లో బాగానే ఉందండి...మనసే బాగులేనిది" అన్నాడు వీర్రాజు కిటికీవంక చూస్తూ.

అతని మనసు ఎందుకు బాగులేదో తెలుసుకోవాలని జానకికి కుతూహలం లేదు. తను యథాలాపంగా కుశలం అడిగితే అతను అలా జవాబివ్వడం జానకికి నచ్చలేదు. క్రిందకు వెళ్లిపోబోయింది.

"ఇప్పుడే ఓ పెద్ద కుట్రలోంచి బయటపడ్డానండి." అన్నాడు వీర్రాజు ఆమెవంక చూడకుండానే.

జానకి వెళ్లిపోలేదు. ఏం కుట్ర? అని అడగనూ లేదు.

"నాకీ నాలుగిళ్లు ఉండడం, నా అన్నవాళ్లు దగ్గిర లేకపోవడం చూసి, అడ్డమైనవాళ్ళూ నాకూ పెళ్ళిచేసెయ్యాలని కంకణం కట్టుకున్నారండి.... మధ్యాహ్నం ఒక పరిచితుడు పనుందని వాళ్ళింటికి తీసుకెళ్ళి ఓ రాక్షసి పిల్లని చూపించి నచ్చిందా అని అడిగాడండి. ఆడా మగా ఇరవైమంది నావంక శ్రద్ధగా చూస్తూన్నారు. చిరాకుపడి లేచివచ్చేశానండి." అన్నాడు వీర్రాజు.

జానకికి ఒక్కసారి గుండె కొట్టుకుంది. సరిగ్గా ఆవేళకే తనమీదా ఇక్కడ కుట్ర జరిగిందని చెప్పబోయి, తమాయించుకుంది.

"ఈ ప్రపంచంలో ఒక్కళ్లం ఉండడం మహా కష్టమండి. ఎవరి దారినివాళ్లు బతకరు. ఇంకోళ్లని బతకనివ్వరు. ఒకొక్కసారి భయమేస్తుంది" అన్నాడు వీర్రాజు.

జానకికి గుండె కొట్టుకుంది. తన భావాలని పైకి చదివేస్తున్నాడు. ఆ ముక్క చెప్పాలని అనుకుంది. క్షణంలో సగంసేపు వీర్రాజు ముఖంలోకి పరీక్షగా చూచింది. అతను హేళన చేయటంలేదు. సూటిగా తనవంక చూశాడు.

"నిజమేనండి...వస్తా" అని క్రిందకి బయలుదేరింది జానకి.

"జానకీ" అని పిలిచాడు వీర్రాజు.

కంఠస్వరం మారింది. భయపడుతూనే, జానకి వెనక్కు తిరిగింది.

"నా ఆత్మకథ సరదాగా చెప్పలేదండీ. నాకు మీమీద గౌరవం, నమ్మకం గురి ఉన్నాయి. అందుకని మిమ్మల్ని పెళ్ళిచేసుకుంటే, నేను సుఖపడతా

నని, మిమ్మల్ని సుఖపెట్టగలననీ అనుకుంటున్నాను." అన్నాడు వీర్రాజు.

అంత హఠాత్తుగా ఇటువంటి సంగతి చెప్పడంతో జానకి ఎగిరి గంతెయ్యాలో, ఏడ్చి మొత్తుకోవాలో, ఛీత్కరించుకోవాలో చటుక్కున నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోయింది. ఒక్క క్షణం తరువాత ఆమెకి కోపం వచ్చింది. బళ్ళో హెడ్మాస్టరు, సెక్రటరీ, కొందరు టీచర్లు, ఇక్కడ సుబ్బారావు మావగారూ అందరూ తనని ఈ సంగతి ఎత్తి వేధించారు. ఇపుడు ఇతనూ అదే చేశాడనిపించింది.

"మీరూ ఇంతేనా" అని గొణుక్కుంటూ చరచర మేడదిగిపోయింది.

వీర్రాజు కుర్చీలో కూలబడి ఏకబిగిని పది సిగరెట్లు కాల్చి, బాధపడ్డాడు.

తెలివైనదాననని తూచి మాట్లాడుతానని అనుకునే జానకి తొలిసారిగా తప్పుచేసినట్లు మథనపడింది......

చక్రవర్తి రథం తిరిగి తిరిగి తొమ్మిదిగంటలకి కొంపచేరేసరికి తోటలో నిద్రబోతున్న కొద్దిమందికి మెలకువ వచ్చింది.

చక్రవర్తి ఇంట్లోంచి నవ్వులు స్ఫుటంగా వినబడ్డాయందరికీ.

సుందరమ్మ అమాయకత్వం చూసినకొద్దీ చక్రవర్తికి ఒకవంక కోపం తగ్గిపోయి, మరొకవంక ప్రేమ ఇనుమడిస్తోంది.

ఆ సాయంత్రం దుకాణానికివెళ్ళి పెద్ద పెద్ద చీరలన్నీ బేరమాడి ఒక జేబురుమాలు రూపాయపెట్టి కొంది. ఇంకోచోట ఏవో నాలుగు సామానులుకొని కారులో పడెయ్యమంది షాపువాణ్ణి.

"ఏ కారులోనండి" అని అడిగాడు అతడు.

పెద్ద పెద్ద కారులమధ్య, కాంతులీనే కారుల మధ్యఉన్న తన చిన్న పాతకారును చూసి సిగ్గువేసింది సుందరమ్మకి.

"అదుగో ఆ డొక్కు కారులేదూ....చిన్నది, అందులో పడెయ్యండి..." అంది. మళ్లా ఏం తోచిందో..."ఆ కారు మా డ్రైవరుదిలెండి. మాది రిపేరుకెళ్ళింది" అనేసింది.

పక్కనేఉన్న చక్రవర్తి బలవంతాన నవ్వు ఆపుకున్నాడు. ఇంటికి వస్తూండగా, చక్రవర్తి ఎత్తిపొడిచాడు.

"కారు డ్రైవరుదన్నావు. రేప్పొద్దున, ఈ పట్టుచీర నీ దాసీదానిదంటావు...మరి నేనో?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

అరచేత్తో చక్రవర్తి నోరుమూసి 'ఛ ఏం మాటలండీ!' అంది సుందరమ్మ......

కొంచెంసేపు తరువాత, చక్రవర్తి కారుని కుడివేపుకు తిప్పాలనుకున్నాడు అలవాటు ప్రకారం. దైవం అన్యథా సంకల్పించాడు. స్వతంత్రభావాలుగల కారు, 'మురారేః తృతీయః పంథాః' అనుకుంది. అది మలుపు అయినందువల్ల చక్రవర్తి బ్రేకు వేసేలోగా ఒక చెట్టుదగ్గరకు వెళ్ళి దాన్ని కూలద్రొయ్య బోయి గట్టి ప్రయత్నం చేయకుండానే ఊరుకుంది.

పది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాక, చక్రవర్తి, సుందరమ్మకారుని ఇంటికి తీసుకొచ్చారు......

"...అందుకని, అందమైన ఓ సుందరమ్మా—ఈ కారు లేకపోతేనే మనం ఆనందంగా ఉంటాం. కాస్తడబ్బు కూడబెట్టుకున్నాక మంచికారు కొందాం. అందాకా దీన్నే ఉంచుకుందామంటే మన ఆర్జన అంతా దీనికే అర్పించి, కడుపులో కాళ్లు ముడుచుకు పడుకోవాలి. బోధపడిందా?" అన్నాడు చక్రవర్తి లాలనగా.

అప్పటికి ఏడుపు పర్యంతం అయిన సుందరమ్మ. సరేఅంది.

"దీన్ని అయినకాడికి అమ్మేద్దాం...బహుశా మనింటాయన వీర్రాజు కొనచ్చును" అన్నాడు చక్రవర్తి......

* * *

పీడకలలతో మధురస్వప్నాలతో అనుమానాలతో భయాలతో గడచింది శనివారంరాత్రి.

అందంగా ఆనందంగా వికారంగా, విచారకరంగా నలుగురికీ నానారకాలుగా ఆదివారం ఆతోటలో ఉదయించింది.

కొద్దిసేపటిలోనే, సుబ్బారావు మావగారు నరసమ్మ ఇంట్లోకి వెళ్లాడు.

"నిన్న మధ్యాహ్నం. పెళ్లి చూపుల విషయం మూడో ప్రాణికి చెప్పవద్దు. చెప్పకుండా ఉంటే నిన్న మా అమ్మాయి ఎరువు ఇచ్చిన పట్టుచీర అచ్చంగా మీకే ఇస్తాను." అన్నాడు.

అలాగేనని తలూపింది నరసమ్మ. ఊపిందే కాని తను బ్రహ్మాండమైన రహస్యం కాపాడుతున్న దన్న ఆలోచనతో ఉక్కిరి బిక్కిరైపోయింది. కాలు నిలవటం లేదు.

ఇంకో అరగంటలో ఇంకో కొత్తసంగతి వింది. వీర్రాజు ఊరికెళ్ళిపోతున్నాడు. ఐదారు నెలలవరకు రాడట. అద్దెడబ్బు క్రిందవాటాలోఉన్న "పెద్దమనిషి" గారికి ఇవ్వవలసిందని, ఆయన తనకు బట్వాడా చేయిస్తాడనీ అందరికీ చెప్పేశాడు. వీర్రాజు జానకి ఇంటికి వెళ్లి లేడని నరసమ్మ పసిగట్టింది.

"పిల్లాపిల్లా వీర్రాజు దేశాంతరం వెళ్తున్నాడు తెలుసా?" అంది గబగబవెళ్లి—జానకి ఆశ్చర్యపడింది. అలాగా అని, మళ్ళా తలవంచుకుని పని చూసుకో సాగింది.

నరసమ్మగారికి ఉత్సాహం చల్లారిపోయింది. "అమ్మడూ ఓరూపాయి అప్పిస్తావూ?" అంది. జానకి జవాబివ్వకుండా లేచి రూపాయిచ్చింది. ఇలా సులువుగా రావడం నరసమ్మకి మరీ నిరుత్సాహం కలిగించింది.

సరాసరి తోటలో నాలుగైదిళ్లకు వెళ్ళి బియ్యం అప్పడిగింది. అంతా లేదన్నారు. ఇలాంటి రాక్షసులకు నేను రహస్యం ఎందుకు చెప్పాలి అనుకుంది. ఆఖరుసారిగా సుందరమ్మయింటికి వెళ్ళి అడిగింది.

సుందరమ్మ ఏకళనుందో ముందర బియ్యం ఇచ్చింది. వెంటనే నరసమ్మకి పరమ ఆప్తురాలై పోయింది.

"ఆఖరికి మీపొరుగింటిపిన్నిగారికి కూడా చెప్పకేం" అని మరీమరీ హెచ్చరించి, జానకమ్మ పెళ్ళిచూపుల ముచ్చట చెప్పేసింది. పిన్నిగారు తడిక అవతల చలనం లేకుండా కూర్చుని వింది.

నరసమ్మ వెళ్ళిపోగానే సుందరమ్మ దగ్గరకివచ్చి తడికవతలనుండి తను విన్నసంగతి తనకి చిన్నప్పటి నుండీ తెలిసినట్లుగా చెప్పి, జానకిమీద జాలిపలక బోసింది.

"జానకి వీర్రాజుని చేసుకుంటే బాగుండును." అనేసింది చటుక్కున. అంతలోనే నాలిక్కరుచుకుంది. వీర్రాజు ఊరెళ్లిపోతున్నట్టు తెలిసిన మరుక్షణంలో అతనున్న వాటా తనకివ్వమని అడిగి, మాట తీసుకుంది. మేడ కట్టకపోయినా, కనీసం కొనకపోయినా, ఈనాటికి మేడింట్లో అద్దెకైనా దిగేఅదృష్టం పట్టిందిగదా అని మురిసిపోయింది. అందులోను నిన్న కాక మొన్న కొరుకొన్న సుందరమ్మ కళ్లఎదట తను మేడలోకి మారడం అంటే మజాకా కాదు. ఆవిడ మాటకి భర్త ఎన్నడూ కాదనలేదు. సుబ్బారావు మావగారిని పేరు లేకుండా సుబ్బారావుగారి మావగారని చెప్పుకున్నట్టే, పిన్నిగారిభర్తని పిన్నిగారిభర్తే అని చెప్పుకోడం పరిపాటి.

ఇప్పుడు వీర్రాజుకీ జానకికీ పెళ్ళయితే మేడమీద వాటా ఖాళీ అవదు. అందుకని పిన్నిగారు 'తూనా బొడ్డు' అనుకుని వెళ్ళిపోయింది.

సుందరమ్మకిమాత్రం పిన్నిగారి సూచన ఆలోచనలు రేపింది. జానకీ వీర్రాజూ పెళ్లిచేసుకుంటే తన కొరు వాళ్లకే అమ్మెయ్యవచ్చు. అప్పుడది తన కళ్ళఎదుట పడివుంటుంది. అడపా తడపా అడిగి తీసుకుంటూ ఉండనూవచ్చు...అదీకాక, జానకి పెళ్లి చూపుల ఉదంతం విన్నతరువాత, ఆవిడకి జానకిమీద ఒకవిధమైన వాత్సల్యం కలిగింది...

ఆదివారం కాబట్టి ఆరోజు మధ్యాహ్నం సుందరమ్మ చక్రవర్తికి ఇష్టమైన ఫలహారం చేసింది. మీగడ తరకలు పడకుండా బహు జాగ్రతగా కాఫీ చేసియిచ్చింది. సిగరెట్టు అందిచ్చింది. అగ్గిపుల్ల వెలిగించింది.

'ఏవండీ, కొరుండే ఆఖరి ఆదివారం యిదే. మళ్ళా ఆదివారంనాటికి కొరెలాగా అమ్మేస్తాం. అందుకని సినిమా కెళదాం' అంది.

భార్య పూర్తిగా దారికి వచ్చినందుకు ఆనందిస్తున్న చక్రవర్తి సరేనన్నాడు.

తనకి రహస్యం చెప్పి, ఆప్తురాలైన నరసమ్మనీ, ఖరీదైన కోరికలుగల పొరుగింటి పిన్నిగారినీ, బ్రతిమాలి బామాలి జానకమ్మనీ వెంటబెట్టుకుని ఐదున్నరకల్లా కొరులో కూర్చుంది సుందరమ్మ. వీర్రాజు వెళ్ళే వేళకి అక్కడేవుండి బాధపడడంకన్నా ఇంకెక్కడికి పోయినా నయమేనని ఒప్పుకుంది జానకమ్మ.

కారు బయలుదేరుతూ ఉండగా సుబ్బారావు గారి మావగారు ఎదురొచ్చాడు. జానకిని ఎవరేనా ఎక్కడికేనా తీసుకెళ్తున్నారంటే ఆయనకి భయం. నేను కాపోతే రేపైనా తన మాటకి ఒప్పించవచ్చునని గట్టి నమ్మకం ఉంది. అందుకని జానకిని వదలడం ఇష్టంలేదు.

"షికారుకా?" అన్నాడు.

"కాదండి సినిమాకి" అన్నాడు చక్రవర్తి—

"దేనికి?"

చక్రవర్తి చెప్పాడు.

"నేనూ వస్తా. చూడాలనుకుంటున్నా" అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు.

తప్పనిసరిగా ఆయన్ని ఎక్కించుకున్నారు కారులో.

*   *   *   *

సినిమా మొదలు కావడానికి కొంచెంసేపుండగా సుందరమ్మ జానకిని ఒక ప్రక్కకి తీసుకెళ్ళింది.

"జానకమ్మా, నీ అక్కవంటిదాన్ని నేను. ఒక్క సంగతి అడుగుతాను. మర్మం లేకుండా చెప్పు. వీర్రాజుని చేసుకోవడం నీ కిష్టమేనా?" అంది.

జానకి నోటమాటరాలేదు.

"చెప్పు ఫరవాలేదు. నిన్న పెళ్ళివారిపుల ముచ్చట విన్నానులే..అమ్మాయ్. ఒంటరిగా ఉన్నంత కాలం మనుషులకి తుంటరి ఊహలు వస్తూనే ఉంటాయి. నా మాటవిని, నీకు అతను నచ్చితే చేసుకో..." అంది సుందరమ్మ.

"ఆయన మిమ్మల్ని కూడా అడిగమన్నారా?" అంది జానకి తలవంచుకొని.

"ఇదివరకోసారి అడిగాడా ఏమిటి? నువ్వేమన్నావు? ఒద్దన్నావా!...అయ్యో పిచ్చిపిల్లా... ఎంత వెర్రిపని....అందుకే నన్నుమాట అతను ఊర్లోపోతున్నాడు...ఇప్పుడు చప్పున చెప్పు జానకీ. వేళ మించిపోతోంది" అంది సుందరమ్మ తొందరపడుతూ.

"ఔనక్కయ్యా" అంది జానకి చెంగుతో కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ.

"ఇక్కడ ఏడిస్తే నవ్వుతారు. ఏడవకు. వెంటనే ఇంటికెళ్ళిపోదాం ఉండు" అంటూ సుందరమ్మ హాలులోకివెళ్ళి చక్రవర్తినిపిలిచి సంగతి చెప్పింది.

"మంచిపని చేస్తున్నారండిమీరు. అతను యోగ్యుడు. మీరు సుఖపడతారు" అన్నాడు చక్రవర్తి.

నాలుగు నిముషాలలో అంతా సినిమా మానుకుని కారులో ఎక్కారు. సుబ్బారావుగారి మామగారు జానకికోసం వచ్చాడు కాబట్టి, ఆయనకి సినిమాపట్టింపు లేదు. వరసమ్మకి సుందరమ్మమాట ప్రస్తుతం వేదం. పిన్నిగారు ఒక్కర్తీ ఎలా ఉంటుంది—అందుకని అంతా బయలుదేరారు.

"జానకి వీర్రాజుని పెళ్లి చేసుకుంటోంది" అనేసింది సుందరమ్మ పట్టలేక.

ఆశ్చర్యం సంతోషం కోపం మొదలైన రసాలతో నిండిన మాటలు ఒక్కసారి చెలరేగాయి.

సుబ్బారావు మావగారికి ఇదేం సయించలేదు. పిన్నిగారికీ నచ్చలేదు మేడమీద వాటా ఖాళీకాదన్న ఆలోచనవల్ల.

ఇరుకుగావున్న ఆ కారులో కూర్చున్న అందరి ఆలోచనలు, ఆశలూ వారి నిశ్వాసాల్లో నిండి బయటకు వచ్చి కలగాపులగంగా కలిసిపోతున్నాయి. హోరున కురుస్తున్న వానలో కారు కంగారుగా పరిగెడుతూంది రైలుకి బయలుదేరేలోగా వీర్రాజుని అందుకోవాలని.

కారు నడపడంలో అలవాటు చాకచక్యం లేని చక్రవర్తి ఒక మలుపులో బ్రేకునొక్కి, సకాలంలో క్లచ్ వెయ్యలేకపోవడంతో ఇంజన్ ఆగింది. దరిమిలా కారు ఆగింది.

'తోయ్యాలి' అన్నాడు చక్రవర్తి.

ఎవరు తోసేది? నలుగు రాడవాళ్లు, ఇద్దరు మొగాళ్లు. బయటచూస్తే కుండపోతగా వర్షం. హోరు గాలి. జల్లు లోపలికి కొడుతూంది.

"నాకసలే నీరసం. పైగా జ్వరం. కష్టపడలేను" అన్నాడు; కారుకదిలి వీర్రాజు వుండగా ఇల్లు చేరడం ఇష్టంలేని 'సుబ్బారావు మావగారు'.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు. పెద్దపెద్ద కారులు, ఖరీదైన కారులు తడిసిన తారు రోడ్డుమీద హంసల్లా, జారిపోతున్నట్టు ప్రవహిస్తున్నాయి.

కారులోఉన్న ఆరుగురూ ఆలోచనలోపడ్డారు. అందరిలోను కోరికలు చెలరేగాయి.

సుబ్బారావు మావగారికి సుతరామూ ఇష్టం లేదు కారు కదలడం. వీర్రాజు వెళ్ళిపోతే జానకిని ఎలాగేనా ఒప్పించవచ్చు. జానకిని ఒప్పిస్తే, రామారావు చెల్లెలు కాంతను తన కులకాంతి చేసుకుని, ఇల్లు నిలబెట్టుకోవచ్చు. ఇదంతా జరిగితీరాలి అని ఘోషించింది ఆయన హృదయం.

కారుచప్పున కదలాలని జానకిశరీరంలో ప్రత్యణువు ప్రతి రక్తబిందువు ప్రగాఢంగా ఆకాంక్షిస్తున్నాయి. వీర్రాజుని చేసుకుంటే అతనినీడలో తను ఎంత నిశ్చింతగా ఉండవచ్చో ఆమె ఊహించింది. ఊహలు సాగినకొద్ది ఆకాంక్ష ప్రబలమవుతోంది. ఆశలు చెలరేగినకొద్దీ భయం ఆవరిస్తోంది.

కారు తొందరగా వెళ్లాలనీ, ఒక ఇల్లు నిలబెట్టే అదృష్టంపట్టాలనీ సుందరమ్మమనసు తొందరపడుతూంది. అప్పుడే కారు వాళ్లకి అమ్మవచ్చు. అది తన కళ్లఎదటే ఉంటుంది. తను కొనుక్కోలేకపోయినా పరవాలేదు.

భార్యబుద్ధి మళ్ళా అడ్డదారి పట్టేలోగా కారును వదిలించుకోవాలని చక్రవర్తి మనసు మహా ఆరాటపడుతూంది.

కారు కదిలి, వీర్రాజు బయలుదేరేలోగా ఇల్లు చేరితే జానకి పెళ్ళి ఖాయం. అప్పుడు తనకి మేడమీద వాటా అద్దె కివ్వరు. వాళ్లే ఉంటారు. తన కోరిక తీరదు. అందుకే కారు కదలకూడదు దైవమా అని పిన్నిగారు పరిపరివిధాల దేవుణ్ణి బతిమాలుతూంది.

కారులో కూర్చున్న నరసమ్మ పట్టుచీర జల్లుకి తడిసిపోతోంది. 'ఈ కారు కదిలి, త్వరగా ఇంటికి పోతే బాగుండును భగవంతుడా' అని ఆవిడ శతవిధాల పరమాత్ముడినే కోరుకుంటోంది.

ఆకాశంలో మెరుపు మెరిసింది. చక్రవర్తి మనసులో ఆలోచన మెరిసింది. బ్రేకు వదలిపెట్టాడు గాలి హోరున వీచింది.

కోరికలతో కిటకిటలాడుతున్న మనుష్యులతో కిటకిటలాడుతున్న జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ కదిలింది.